

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres referanse: 20/6144

Vår referanse: 20/515

Dato: 11/12/2020

Høringsvar – forslag til endringer i Covid-19-forskriften (oppholdssted i karantenetiden).

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) viser til høringsbrev 9. desember 2020 vedrørende forslag til endringer i forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (covid-19-forskriften) om oppholdssted i karantenetiden.

NIMs uttalelse bygger videre på vårt høringsvar 27. november 2020 til høring om forskriftshjemmel for oppholdssted.

Departementet foreslår å endre covid-19-forskriften § 5. Departementet foreslår for det første at personer som leier fast bolig i Norge likestilles med personer som eier bolig, og på den måten unntas fra plikten til å gjennomføre karantene på karantenehotell. Endringsforslaget innebærer dessuten at personer som kan dokumentere at de har et annet egnet oppholdssted for karantene, unntas fra plikten til opphold på karantenehotell. Det presiseres videre i endringsforslaget hva som skal anses som et egnet oppholdssted for gjennomføring av karantene.

Departementet gjennomgår i høringsnotatet hvilke menneskerettigheter som aktualiseres gjennom forskriftsforslaget.¹ Gjennomgangen er etter vårt syn i hovedsak dekkende. Etter NIMs vurdering kunne gjennomgangen i tillegg omtalt FNs konvensjon om barns rettigheter (BK) og FNs konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CPRD), og hvordan rettigheter i disse konvensjonene blir aktualisert gjennom forskriftsforslaget. NIM viser særlig til BK artikkel 3 sammenholdt med artikkel 23 og CRPD artikkel 7 om barn med nedsatt funksjonsevne. EMK artikkel 8 gir også i noen grad prosessuelle rettigheter ved inngrep. Endelig krever BK artikkel 3 at hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle avgjørelser som berører barn. En slik gjennomgang vil gi departementet et bedre utgangspunkt til å vurdere behovet for en dispensasjonsadgang for særlige utsatte grupper.

Etter NIMs oppfatning gir også gjennomgangen av faktagrunnlaget og tilgjengelig tallmateriale i høringsnotatet bedre forutsetning for å vurdere behovet for og

---

¹ Høringsnotatet s. 14-15.

forholdsmessigheten av tiltaket som foreslås, og ikke minst de usikkerhetsfaktorene som gjør seg gjeldende når man skal vurdere effekten av ulike tiltak.

NIM deler departementets syn om at den foreslåtte forskriftsendringen trolig vil innebære at færre personer vil måtte oppholde seg på karantenehotell.² Dette vil i større grad ivareta det minste inngreps prinsipp som står sentralt i forholdsmessighetsvurderingen ved inngrep i EMK artikkel 8 og EMK TP 4 artikkel 2. NIM viser til at forslaget åpner for at alle som kan dokumentere at de har et egnet oppholdssted, omfattes av unntaket fra plikten om oppholdssted på karantenehotell i karantenetiden.

Selv om departementet vurderer at innretningen på forslaget i utgangspunktet reduserer behovet for en dispensasjonsadgang, vurderes det likevel å åpne opp for en dispensasjonsadgang der helsemessige eller velferdsmessige behov tilsier det.³ NIM antar at det kan tenkes tilfeller der innreisende ikke kan oppfylle alle kravene til egnet oppholdssted etter forskriften, men det at det likevel foreligger tungtveiende helsemessige eller velferdsmessige behov for å kunne gjennomføre karantenen hjemme hos nærstående eller på annen måte. Det kan typisk være tilfeller der barn eller andre utsatte grupper har et særlig behov for omfattende omsorg eller tilsyn, og nærstående kan innkvartere dem uten at alle kravene til egnet oppholdssted etter forskriften er oppfylt. Vi viser her til vårt tidligere hørings svar, som også er gjengitt i høringsnotatet, om at sårbare grupper som for eksempel personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand, eldre eller psykisk syke, kan ha behov som ikke er lett å forene med verken opphold på enerom på karantenehotell eller kravet til egnet oppholdssted. Pålegg om karantenehotell er generelt inngripende. Også opphold på annet egnet oppholdssted kan etter forholdene anses inngripende. Disse tiltakene kan etter omstendighetene i konkrete tilfeller for disse gruppene anses uforholdsmessig etter EMK TP 4 artikkel 2 (bevegelsesfriheten) og artikkel 8 (retten til privatliv) tolket i lys av BK artikkel 3 og artikkel 23 og CRPD artikkel 22 og artikkel 7.

NIM fremhever særlig CRPDs prinsipp om ikke-diskriminering, jf. CRPD artikkel 3. Det bør for eksempel sørges for at kravet til egnet oppholdssted ikke slår ut på en diskriminerende måte. Vi antar derfor at en dispensasjonsadgang med en kvalifisert terskel, som gir myndighetene anledning til å dispensere fra kravene til egnet oppholdssted vil bidra til å ivareta rettighetene til særlige sårbare grupper. NIM har forståelse for at det kan være krevende å håndheve skjønnsmessige unntaksbestemmelser, men mener samtidig at dette må kunne løses ved at det gis rammer for skjønnsutøvelsen som lar seg operasjonalisere. Dette er etter NIMs oppfatning nødvendig ved pålegg av såpass inngripende tiltak, og det bør da også være praktisk gjennomførbart å etablere en

---

² Høringsnotatet s. 15.

³ Høringsnotatet s. 27.

skjønnsmessig unntaksbestemmelse som sikrer at reglene ikke rammer utilsiktet hardt i enkelte særlige tilfeller. Dette vil kunne sikre at det foreslåtte tiltaket ikke griper uforholdsmessig inn i menneskerettighetene.

Med henblikk på saksbehandlingen ved beslutningen om dispensasjon, viser vi til omtalen i vårt høringssvar 27. november 2020 til høring om forskriftshjemmel for oppholdssted under innreisekarantene punkt 4. Administrative byrder knyttet til en dispensasjonsordning kan avhjelpes ved at gjøres unntak fra enkelte regler i forvaltningsloven, så lenge forsvarlig saksbehandling sikres.

Vennlig hilsen
for Norges institusjon for menneskerettigheter

Adele Matheson Mestad
Direktør

Anders Einar Broderstad
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.